

liggende, nemlig om, hvorvidt man skal give en Udsørselspræmie eller ikke, men dette sidste Spørgsmaal blev ikke rigtig fremdraget ved anden Behandling. Det forekommer mig imidlertid at være af saa overordentlig stor Betydning, at der er al Grund til nu at benytte Tiden til at diskutere dette Spørgsmaal uden at belejre os med Andet, saa at det kan komme til at staa klart for ærede Medlemmer, hvad det egentlig er, vi gaa ind paa. De ærede Medlemmer fra Volland-Falster, det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Neergaard) og Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen), som have indbragt dette Forslag om Udsørselspræmien og have faaet det vedtaget, have efter min Mening ikke kunnet anføre tilstrækkelige Grunde for en saadan Afvigelse fra de Principer, som ellers ere Grundlaget for hele vor Lovgivning. Navnlig brugte det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds et Argument, som man vel altid holder af at bruge, naar man kommer med den Slags Forslag, men som jeg vilde ønske, at man vilde lade være at bruge. . . .

**Formanden** (Berg): Ærede Medlemmer maa ikke staa lige foran Taleren.

**Lutein:** Det er blevet Skif og Brug, at naar man vil have Noget gennemført i sin egen eller i det Mindste i sine Nærmestes Interesse, men som just ikke ere Arbeidere, saa trækker man dog stadig Arbejderne frem. Jeg vilde ønske, man vilde lade det være! Arbejderspørgsmaalet er saa stort og paatrænger sig i og for sig os ved enhver Leilighed, hvad jo netop denne Argumentering fra de Herrers Side viser. Vi maa alle sammen føle, at det er et Spørgsmaal, som med uafviselig Nødvendighed en Gang maa afgjøres og ordnes. Lad os derfor lade være med at trække det frem ved saadanne tilfældige Leiligheder, hvor det dog er yderst tvivlsomt, om Arbejderne egentlig faae Noget, hvor det snarere er helt Andre, hvis Interesser man sigter til at tilfredsstille. Naar man fra Regeringens og Høires Side fordrer Bevillingen til Foretagender, som Rigsdagen ellers ikke vil gaa ind paa af økonomiske Grunde, saa trækker man Arbejderne frem, og vil man have Udsørselspræmie for Sukker, trækker man ogsaa Arbejderne frem. Lad os dog se at lade Arbejderne være udenfor disse Spørgsmaal, lad os for sig afgjøre, hvad der vedkommer dem, og ikke bilde os selv og Andre ind, at vi gjøre noget rigtig Godt for Arbejderne ved at vedtage den Slags Forslag. — Saa anførte det ærede Medlem ogsaa de store Summer, hvorom det

dreier sig. Han omtalte de mange Millioner i Omsætningen, og de store Kapitaler, som vare anbragte i de paagældende Fabrikker, og søgte at imponere Thinget med disse store Tal. Hvor komme vi imidlertid hen med dette Argument? Der er her i Landet ikke saa ganske saa Industrier, som vistnok kunde ønske noget Lignende som det, vi her have vedtaget med Hensyn til Sukker. Jeg kan nævne den Industri, som vi ganske nylig have behandlet, nemlig Brændevinsindustrien. Hvis denne kommer under meget trykkede Forhold, og den saa ogsaa kommer med Fordring om en saadan Udsørselsgodtgørelse, saa vil det, naar vi have vedtaget denne Udsørselspræmie, ikke være saa ganske let at hævde det almindelige Princip. Hvis vi derimod ikke vedtage denne Præmie for Sukker, saa kunne vi sige til Enhver, som kommer og forlanger Udsørselspræmie: Det er Noget, som Rigsdag og Regering ikke indlader sig paa, og det er Noget, som aldrig er blevet givet. Hvis den derimod en Gang er givet, er denne Stilling noget vanskeligt. En saadan Industri som Brændevinsindustrien kunde komme og sige: Vi arbejder under uhyre vanskelige Forhold, og vi staa i lige saa nært Forhold til Landbruget som Sukkerindustrien, idet vi bearbejde Landbrugs Produkter. Det er en almindelig Interesse for hele Samfundet, at Brændevinsindustrien florerer, og det kan den ikke gjøre, uden at vi faae en Udsørselspræmie. Jeg tror, at hvis Brændevinsbrænderne kom med det, vilde de kunne komme med langt større Tal, mange flere Millioner som værende i Omsætning ved dem som anbefaling for et lignende Forslag. Og det Samme vilde være Tilfældet med en Del andre Foretagender. Jeg skal f. Ex. nævne den større eller mindre Bevægelse, der er til Stede rundt omkring i Landet for Anlæg af Andels- og Fællesmeierier og deslige. I alle disse stikke meget betydelige Kapitaler, og det er Foretagender, som jeg haaber ville lykkes og give dem, der deltage deri, det Udbytte, de vente; men det er jo paa ingen mulig Maade sikkert, at det vil ske. Det kan godt være, at der kan komme vanskelige Forhold for disse Foretagender, og de vilde da kunne komme med en ganske anden Kraft og sige, at det er en Virksomhed, der ikke omfatter en enkelt Provinds, men hele Landet, at det er et Foretagende, hvori næsten ethvert Sogn i Landet har stiftet Kapital, og som maaske er tabt, hvis der ikke gives os en Understøttelse fra Statens Side. Da nu Staten er inde paa at give Sukkerdyrkingen en Udsørselspræmie, hvorfor saa ikke ogsaa give os en Udsørselspræmie? Sukkerfabrikanterne